Найбільш проблемні шкідники в посівах ріпаку до початку цвітіння

13 квіт 2017

Найбільш проблемними шкідниками в посівах ріпаку в період від відновлення весняної вегетації до цвітіння є: прихованохоботники, серед яких найбільш шкоди посівам завдають **хрестоцвітий стебловий (чорний)** - Ceutorhynchus picitarsis, **великий ріпаковий** - Ceutorhynchus napi та капустяний - Ceutorhynchus quadridens. Якщо перший вид переважно заселяє рослини ріпаку в осінній період і частково може також заселяти посіви в ранньовесняний період (коли температура повітря перевищує +5С), то два останніх види завдають шкоди посівам в весняний період.

Шкодять посівам личинки прихованохоботників, які живляться серцевиною листкових черешків та стебел (рис.1,2), пошкоджуючи провідну систему та збільшуючи ризики інфікування рослин хворобами (сіра та біла гнилі, фомоз, бактеріози) та спричиняють значне вилягання рослин перед збиранням. Зазвичай личинки закічують свій розвиток за 25-35 днів, після чого покидають рослину і заляльковуються у грунті. **Великий ріпаковий прихованохоботник** з'являється дуже рано весною (при температурі повітря +5С) і, як правило, відкладає по 1 яйцю в основу стебла. Економічний поріг шкодочинності – 1 особина/7 рослин. Капустяний стебловий прихованохоботник з'являється в 2-3-ій декаді квітня (зазвичай пізніше великого ріпакового) і, як правило, відкладає по 2-8 яєць в черешки листків (в центральну жилку). Жук менший розміром за великий ріпаковий і має світлу плямку на спині (помітну навіть неозброєним оком). Економічний поріг шкодочинності – 1 особина/4 рослини.

Рис. 1,2. Личинки прихованохоботників в черешку та стеблі ріпаку

До найбільш пролонгованих шкідників відноситься **ріпаковий квіткоїд** Meligethes aeneus (рис 3), тривалість шкодочинної дії якого на ріпаку є мабуть найдовшою, оскільки, починаючи з фази початку бутонізації (жуки виїдають квіткові бутони) і до повного цвітіння (личинки можуть також розвиватись навіть в молодих стручках) завдається шкода посівам ріпаку. Економічний поріг шкодочинності – 4 особини/1 рослину.

Також останніми роками значних збитків посівам ріпаку, особливо в південних та центральних областях України завдає **оленка волохата** - Epicometis hirta (рис.4). Тенденція останніх років – це просування ареалу шкфдника в більш північні райони. Специфіка шкідника – тривалий період харчування дорослих жуків на квітучих дикорослих і культурних рослинах, що співпадає з періодом активного льоту бджіл і унеможливлює застосування хімічних методів боротьби (за виключенням препаратів, безпечних для бджіл). На посівах ріпаку жуки виїдають бутони, що не розкрились, заселяючи масив від лісосмуг та країв поля.

Вся інформація, надана Монсанто, її працівниками або агентами усно чи письмово, включаючи інформацію в цьому нарисі, надана добросовісно, але не повинна сприйматися в якості гарантії або зобов'язання з боку Монсанто щодо якості або придатності продукції, які можуть залежати від місцевих кліматичних умов або інших факторів. Монсанто не приймає зобов'язання щодо будь-якої такої інформації. Ця інформація не є частиною будь-якого договору з Монсанто, якщо інше не визначено письмово.

Рис. 3,4 Ріпаковий квіткоїд, Оленка волохата

Квітень – період активного заселення перерахованими видами (рис.5) і оперативність їх виявлення і встановлення видового складу буде визначати відповідну систему захисту та доцільність використання тих, чи інших препаратів. На даний час, окрім системи агротехнічних заходів (серед яких найбільш важливим є дотримання сівозміни та повернення ріпаку на попереднє місце вирощування не раніше 4-х років) найбільш оперативним заходом є застосування інсектицидів. На даний час в україні зареєстровано 4 групи хімічних речовин для юоротьби з шкідниками ріпаку: 1) **синтетичні перетроїди** (зета-циперметрин, лямбда-цигалотрин, альфа-циперметрин, дельтаметрин, біфентрин, тау-флювалінат), 2) **неоникотиноїди** (імідоклоприд, клотіанідін, тіаклоприд, ацетаміприд), 3) фосфорорганічні препарати (диметоат, хлорпірифос) та 4) піридини (піметразин).

Вся інформація, надана Монсанто, її працівниками або агентами усно чи письмово, включаючи інформацію в цьому нарисі, надана добросовісно, але не повинна сприйматися в якості гарантії або зобов'язання з боку Монсанто щодо якості або придатності продукції, які можуть залежати від місцевих кліматичних умов иабо інших факторів. Монсанто не принимає зобов'язання щодо будь-якої такої інформації. Ця інформація не є частиною будь-якого договору з Монсанто, якщо інше не визначено письмово.

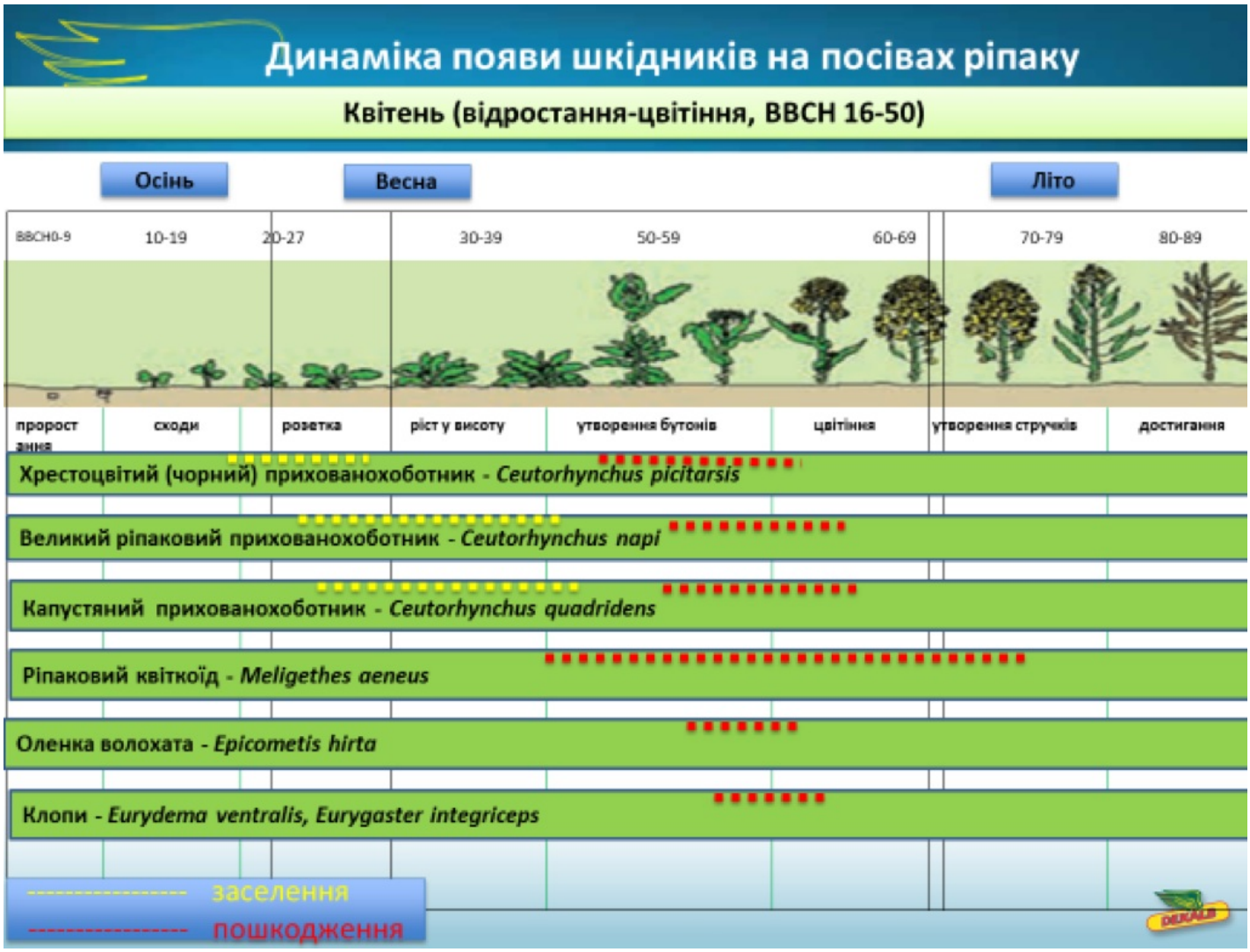

Рис. 5. Динаміка заселення та розвитку шкідників на посівах озимого ріпаку

Кожна із зазначених груп препаратів має специфіку застосування і певні обмеження з врахуванням перерахованого видового складу шкідників.

Вся інформація, надана Монсанто, її працівниками або агентами усно чи письмово, включаючи інформацію в цьому нарисі, надана добросовісно, але не повинна сприйматися в якості гарантії або зобов'язання з боку Монсанто щодо якості або придатності продукції, які можуть залежати від місцевих кліматичних умов або інших факторів. Монсанто не приймає зобов'язання щодо будь-якої такої інформації. Ця інформація не є частиною будь-якого договору з Монсанто, якщо інше не визначено письмово.

Вся інформація, надана Монсанто, її працівниками або агентами усно чи письмово, включаючи інформацію в цьому нарисі, надана добросовісно, але не повинна сприйматися в якості гарантії або зобов'язання з боку Монсанто щодо якості або придатності продукції, які можуть залежати від місцевих кліматичних умов або інших факторів. Монсанто не приймає зобов'язання щодо будь-якої такої інформації. Ця інформація не є частиною будь-якого договору з Монсанто, якщо інше не визначено письмово.

Вся інформація, надана Монсанто, її працівниками або агентами усно чи письмово, включаючи інформацію в цьому нарисі, надана добросовісно, але не повинна сприйматися в якості гарантії або зобов'язання з боку Монсанто щодо якості або придатності продукції, які можуть залежати від місцевих кліматичних умов або інших факторів. Монсанто не приймає зобов'язання щодо будь-якої такої інформації. Ця інформація не є частиною будь-якого договору з Монсанто, якщо інше не визначено письмово.